

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk

xx

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 24 januari 2024
Onderwerp Uitspraak Raad van State inzake derdelanders

Geachte heer/mevrouw,

Op 2 september bent u naar aanleiding van het toekennen van een voorlopige voorziening in de hoger beroepszaak bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van een derdelander uit Oekraïne met een tijdelijke verblijfsvergunning (hierna: derdelander) geïnformeerd over de daaruit volgende bevestiging van de beëindiging van de bescherming. Op 17 januari jl. heeft de Afdeling uitspraak gedaan. Via deze brief wil ik u informeren over de uitspraak en de gevolgen ervan voor de derdelanders en uw gemeente.

Uitspraak

De Afdeling heeft geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van de derdelanders van rechtswege eindigt op 4 maart 2024. Indien de derdelanders niet op andere grond in Nederland mogen verblijven (bijv. vanwege asielaanvraag of reguliere verblijfsvergunning), zal door de IND voor 4 maart 2024 een terugkeerbesluit worden genomen. Hierin staat vermeld dat na 4 maart 2024 er een vertrektermijn geldt van 28 dagen. Deze loopt van 5 maart 2024 tot en met 1 april 2024. Gedurende deze vertrektermijn behouden derdelanders recht op opvang en voorzieningen vanuit de Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne (hierna: RooO). Dit betekent bijvoorbeeld dat derdelanders tijdens deze termijn wel recht blijven houden op verstrekkingen als leefgeld, maar niet meer mogen werken. Uiterlijk 1 april 2024 dient de groep derdelanders zonder verblijfsrecht Nederland te verlaten.

Gevolgen uitspraak

Nu de tijdelijke bescherming voor de derdelanders van rechtswege eindigt op 4 maart 2024, betekent dit onder andere dat de opvang van deze groep beëindigd moet worden. Gemeenten hebben in de periode tot en met 4 maart de gelegenheid zich voor te bereiden op de gevolgen van de beëindiging van de tijdelijke bescherming.

Om gemeenten hierbij te ondersteunen is een informatiepakket opgesteld. Hierin wordt ingegaan op de subgroepen binnen de derdelanders. Dit pakket bestaat uit een hoofddocument, een visual van het proces, verschillende uitwerkingen naar onderwerp en een apart document met veel gestelde vragen. Het

informatiepakket vindt u als de bijlage bij deze brief, op rijksoverheid.nl en op het VNG-forum.

De groep derdelanders van wie de tijdelijke bescherming van rechtswege eindigt op 4 maart 2024 kan worden onderverdeeld in drie groepen:

1. Derdelanders die Nederland dienen te verlaten. Deze derdelanders ontvangen een (nieuw) terugkeerbesluit, en zijn daarmee vertrekplichtig en dienen Nederland te verlaten binnen de vertrektermijn van 28 dagen. Deze vertrektermijn start op 5 maart 2024. Indien de derdelander meent niet terug te kunnen keren naar zijn/haar land van herkomst, staat het de derdelander vrij opnieuw een asielaanvraag in te dienen.
2. Derdelanders die eerder te kennen hebben gegeven de asielprocedure te willen doorlopen. Zij hebben ook na 4 maart 2024 verblijfsrecht in Nederland en daarnaast recht op opvang bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA).
3. Derdelanders die op een andere grond rechtmatig verblijf in Nederland hebben of een reguliere aanvraag hebben ingediend. Zij behouden recht op verblijf, maar geen recht op opvang en verstrekkingen. Deze derdelanders zijn zelf verantwoordelijk voor huisvesting.

De derdelanders ontvangen een brief van de IND waarin hen wordt meegedeeld wat de uitspraak van de Afdeling voor hen betekent. Afschriften van deze brieven kunt u vinden op de website van de IND: <https://ind.nl/nl/oekraine/verblijf-niet-oekrainers-met-tijdelijke-oekrainense-verblijfsvergunning-derdelanders>

Opvang en onderdak na 4 maart 2024

Vertrekplichtige derdelanders

Na 4 maart 2024 vallen derdelanders niet meer onder de RTB en start de vertrektermijn van 28 dagen waarbinnen derdelanders Nederland moeten verlaten. Gedurende de vertrektermijn hebben derdelanders nog recht op opvang en verstrekkingen vanuit de RooO. Dit betekent dat gemeenten per 2 april 2024 de opvang en verstrekkingen dienen te beëindigen. De voorbereidingen van de beëindiging van de opvang kunnen al eerder in gang worden gezet.

Indachtig het staande beleid is de inzet gericht op vrijwillig vertrek. Om vrijwillig vertrek te stimuleren, heb ik de aanmeldtermijn voor het remigratiebeleid, dat voorziet in een financiële bijdrage van €5.000, verlengd tot en met 4 maart 2024. Wanneer niet vrijwillig wordt meegewerkt aan vertrek, kan na de vertrektermijn gedwongen vertrek volgen.

Indien er na 1 april 2024 nog opvang wordt geboden aan derdelanders zonder rechtmatig verblijf, gebeurt dit zonder wettelijke grondslag. De kosten voor deze opvang worden niet vergoed door het Rijk. Immers, uw gemeente vangt dan een vreemdeling op die Nederland moet verlaten. Enkel wanneer vertrek van de derdelander kort na het aflopen van de vertrektermijn aantoonbaar is georganiseerd, kan een gemeente ervoor kiezen deze derdelander nog tijdelijk onderdak te verlenen. Deze kosten zullen in dat geval worden vergoed. Het informatiepakket informeert u nader over de te nemen stappen voor de beëindiging van opvang.

Opvang derdelanders met een lopende asielaanvraag

Een deel van de derdelanders heeft bij de IND kenbaar gemaakt de asielprocedure te willen doorlopen. Zolang de asielprocedure nog niet is afgerond,

bevinden zij zich procedureel rechtmatig in Nederland en hebben zij recht op opvang bij het COA.

Gelet op de beperkte opvangcapaciteit van het COA is het niet mogelijk deze derdelanders direct na 4 maart 2024 naar COA locaties over te brengen. Derhalve wil ik u vragen derdelanders met een lopende asielaanvraag opvang te bieden tot zij kunnen worden overgeplaatst naar het COA. Tegelijkertijd kijk ik, in overleg met gemeenten, het VB en de VNG, naar mogelijkheden om de opvang voor deze groep op een aantal plekken te organiseren. Dit is enkel mogelijk met instemming van de betrokken gemeenten.

Deze groep derdelanders wordt administratief overdragen aan het COA per 5 maart 2024. Uw gemeente wordt gevraagd opvang en verstrekkingen uit te blijven keren aan de derdelander tot deze is overgeplaatst naar het COA. De kosten hiervan kunnen worden gedeclareerd bij het COA. Meer informatie over deze groep en de overdracht naar het COA vindt u in het informatiepakket.

Tot slot

Het proces rondom de beëindiging van de tijdelijke bescherming van derdelanders heeft impact gehad op uw gemeente en alle betrokken medewerkers. Ik ben mij bewust van het werk dat door gemeenten is verzet en de getoonde flexibiliteit. Daarbij wil ik ook aangeven dat ik mij, gelet de omvang van de opgave, realiseer dat dit proces ook aankomende periode veel van uw gemeente vraagt. Ik wil mijn waardering uitspreken voor alle inspanningen.

Met de uitspraak van de Afdeling is er nu duidelijkheid omtrent de rechtmatigheid van de beëindiging van de tijdelijke bescherming van deze derdelanders. Om eenduidigheid in het proces rondom 4 maart te betrachten, verzoek ik u zoveel mogelijk in lijn met de landelijke handelwijze te werken. Op donderdag 25 januari vindt een webinar plaats, waarin u vragen kunt stellen over de uitspraak, de gevolgen ervan en het informatiepakket. Tevens kunt u uw vragen ook stellen via de frontoffice derdelanders.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Eric van der Burg